

Andrzej Prinke

Walga, pow. Września. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 7, 12-13

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko I / kopalnia /

Otworzono dwa wykopy na powierzchni kopalni o łącznym obszarze 175 m². W wykopie I odsłonięto zarysy jam eksploatacyjnych lub szybów późnopalaeolitycznego i wczesnobrązowego lub późnoneolitycznego. Eksploracji odsłoniętych obiektów nie ukończono.

W wykopie II odsłonięto zarys częściowy szybu górnopalaeolitycznego, mezolitycznego wczesnobrązowego. Zakończono eksplorację szybu mezolitycznego i odsłoniętej części szybu górnopalaeolitycznego. Szyb mezolityczny ma około 2 m średnicy i jest głęboki na 4 m. Ma on kształt lejki z pojedynczym stopniem eksploatacyjnym na gł. ca 3 m od powierzchni. Szyb nie osiągnął poziomu krzemienionośnego leżącego w glinach rezydualnych z uwagi na wyjątkowo głębokie lokalne zapadanie tego poziomu w wybranym miejscu i został porzucony. Wypełniają go utwory zasypywania wraz z licznymi materiałami krzemieniarскими późnego mezolitu pochodzącymi z pierwotnie zalegających w najbliższym otoczeniu pracowni przetwórczych. Szyb górnopalaeolityczny został wyeksplorowany wyłącznie w części występującej na obszarze wykopu II. Sądząc z jego zarysu ma on ca 8 m średnicy i ponad 4 m głębokości. Zaopatrzone jest w dwa stopnie eksploatacyjne. Z uwagi na niezbyt jeszcze dużą ilość wydobytego materiału trudno jest określić przynależność taksonomiczną szybu. Najprawdopodobniej wiąże się on z jednostkami górnego paleolitu z tłczakami / tzw. wschodnimi / i wobec przecinania utworów krioturbacyjnych maksimum zlodowacenia bałtyckiego może być odniesiony do młodszego części tego zlodowacenia.

W utworach pylistych rozproszonego spłukiwania zalegających nad poziomem glin rezydualnych krzemienionośnych odkryto domowe stanowisko mustierskie, bardzo bogate, nie związane z eksploatacją krzemienia czekoladowego, lecz wyzyskujące obfity materiał narzutowy. Stanowisko to spoczywa na gł. ca 2 m od powierzchni i stwarza nadzieje na uzyskanie nienaruszonych układów przestrzennych z obfitym materiałem zabytkowym. Poziom kulturowy stanowiska jest nieco zaburzony krioturbacjami najpewniej związanymi z maksimum ostatniego zlodowacenia.

Stanowisko II

Stanowisko to leży w odległości około 500 m na pd od stanowiska I na silnie zniszczonej wydnie późnoplejstocenijskiej. Zlokalizowano tu wykopy oznaczone jako I i II. Wykop I ujawnił obecność licznych lecz niezwykle silnie zniszczonych deflacją i wybieraniem piasku pracowni krzemieniarских przetwórczych późnego mezolitu. Wykop II o powierzchni nieco przekraczającej 100 m² dostarczył bardzo bogatych materiałów pracowniczych również późnego mezolitu w nie naruszonym układzie przestrzennym spoczywających w stropie iluwium gleby bielkowej. Taksonomicznie pracownie te związane są z tzw. cyklem wiślańskim i są identyczne z materiałami wydobytymi z szybu mezolitycznego na stanowisku I.

TUMIANY, pow. Olsztyn
Stanowisko 2 " Rybacówka "

patrz
wczesne średniowiecze

WALGA, pow. Września
Stanowisko 3

Museum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Andrzej Prinke.

**Finansowało Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Sta-
nowisko z okresu górnego mezolitu.**

Stanowisko, leży na terasie zalewowej Warty, na częściowo rozwianej wydmye położonej 150 m na SE od brzegu rzeki i 400 m na NE od szosy Pызdry- Kalisz.

Wykonano wykop o powierzchni 223 m², uzyskując 1228 zabytków krzemien-nych, w tym 14 rdzeni i 77 narzędzi. Najliczniejszą grupę narzędziową stanowią zbrojniki mikrolityczne / 34 okazy, m.in. mikrotylczaki typu Stawinoga, rombowa-te, maglemoskie oraz trapezy/.

Zabytki występowały w układzie bezkrzemienicowym, w równym nasileniu na całej powierzchni wykopu. W trzech miejscach natrafiono na ślady palenisk z dobrze zachowanymi węglami drzewnymi. Zespół zabytków krzemiennych wykazuje cechy wspólnie z kulturą chojnicko - pieńkowską. Zarówno narzędzia, jak i póżsurowiec charakteryzują się wyjątkowo niewielkimi wymiarami.

Badania będą kontynuowane.

**WIERZCHOWIE, pow. Kraków
Jaskinia Mamutowa**

**Muzeum Archeologiczne
w Krakowie**

**Badania prowadził mgr Stanisław Kowalski,
Finansowało Muzeum Archeologiczne w Kra-
kowie. Siódmy sezon badań. Jaskiniowe stano-
wisko górnopaleolityczne.**

Tegoroczne badania były kontynuacją prac wykopaliskowych prowadzonych w latach ubiegłych. Ekspoloracją objęto część bocznego korytarza położonego pod kątem prostym do wlotu jaskini, oznaczonego w latach ubiegłych jako wykop HI.

Przekopano ok. 5 m² uzyskując sporą ilość kości zwierzęcych oraz kilkanaś-cie wyrobów krzemiennych o pokroju górnopaleolitycznym.

Badania będą kontynuowane.

**WOŁOWICE, pow. Kraków
Stanowisko I**

**Muzeum Archeologiczne
w Krakowie**

**Badania prowadziła mgr Anna Dagnan-Ginter.
Finansowało Muzeum Archeologiczne w Kra-
kowie i Instytut Archeologii UJ. Trzeci sezon
badań. Wieloposiłkowa pracownia nakopalinia-
na górnopaleolityczna i neolityczna.**